

The Water Tower New Perspectives

מגדל המים מבטים חדשים

תחרות עיצוב ויעוד מחדש + תערוכה

Design and Re-Purpose Competition + Exhibition

www.bezalel.ac.il/watertowers

מגדלי המים בישראל, מסמלי הציונות ובניין הארץ, הוצאו ברובם משימוש וכעת מתפוררים לאיטם במרכזי ישובים. בהמשך לזכייה בתחרות מאמרים של אוני' ברקלי, הוכרזה בישראל תחרות לשימור ויעוד מחדש של מגדלי המים. במסגרת התחרות נדרשו אדריכלים וסטודנטים 35 להגיש תיקי תיעוד והצעות ליעוד מחדש של מגדל קיים לבחירתם, עפ"י צרכי הקהילה. התכנים שנאספו, בדגש על תיקי התיעוד, מהווים מאגר ידע רחב ומעמיק אודות המגדלים ובמקביל מציפים את הצרכים הקהילתיים סביב כל מגדל.

עם סיום התחרות הוקמה תערוכה מקיפה של העבודות הזוכות בליווי תכנים היסטוריים. האירוע משך אלפי מבקרים והתייחסות נרחבת של אמצעי התקשורת, בליווי פעילויות נוספות, ימי עיון וסיורים, המטרה המרכזית - העלאת המודעות הציבורית לנושא, הושגה בהצלחה. עתה, עלינו לקוות להבשלתם של ניצני התעניינות בקרב רשויות מקומיות להחייאת מתקני המים שבשטחי שיפוטן.

גיבוש הרעיון, המחקר הראשוני, ארגון והפקת התחרות והוצאת התערוכה לפועל בוצעו בהתנדבות, בסיוע מאוני' ברקלי, בצלאל, מועצה לשימור אתרים, איקומוס ישראל וגורמים נוספים אשר העניקו סיוע לוגיסטי וארגוני, מימון לפרסים ולהפקת תכנים.

Many of Israel's water towers, symbols of Zionism and revival, were made obsolete and now disintegrate in centers of towns and cities. After winning a UC Berkeley essay contest, funds were made available to establish a local design and re-purpose competition. 35 proposals were prepared by architects and students, who were asked to prepare a documentation file on their chosen tower, and offer a re-use strategy that would benefit the local community.

The outcomes include a large collection of documentation files and a spotlight on different communities' needs.

A comprehensive exhibition has drawn thousands of visitors and received wide media coverage. Now, it is time to hope for growth of the initial interest shown by several municipalities to revive their water facilities.

The Concept, initial research, organization and production of the competition and exhibition were voluntarily done, with help from UC Berkeley, Bezalel, and Israeli preservation organizations, in organization or funding prizes and content.

Robert Ungar, 4th year student, Dept. of Architecture, Bezalel
רוברט אונגר, שנה ד', המחלקה לארכיטקטורה, בצלאל

חג העומר בקיבוץ שריד

Omer Festival in Kibbutz Sarid

1938

צילום: רודי ויסנשטין, הצלמניה

Photo: Rudi Weissenstein, Photohouse

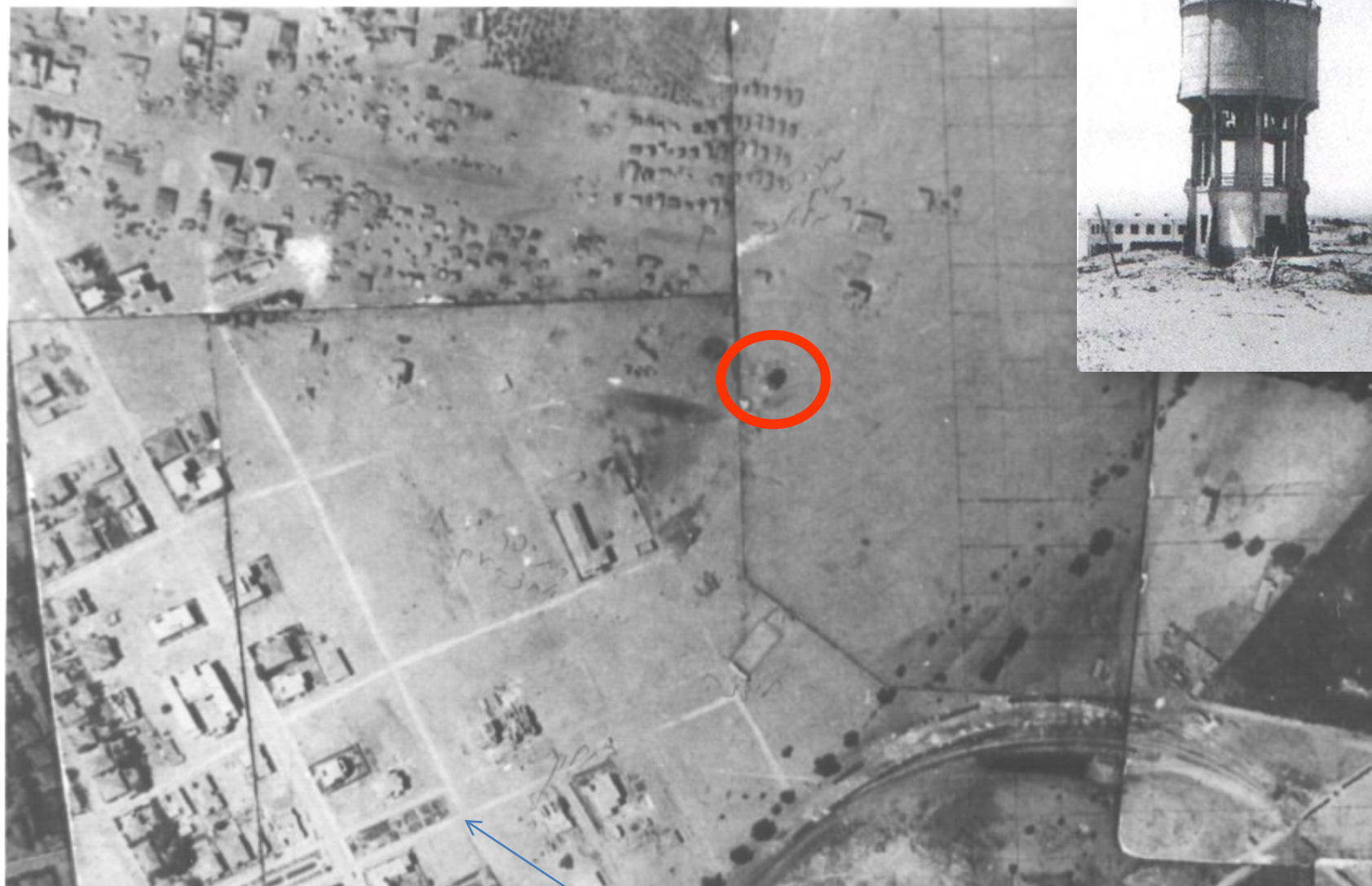

אז והיום

תכנים נבחרים מן המחקר שקדם לתחרות,
במסגרתו נאספו מאות צילומים, שרטוטים וסיפורים

Then & Now

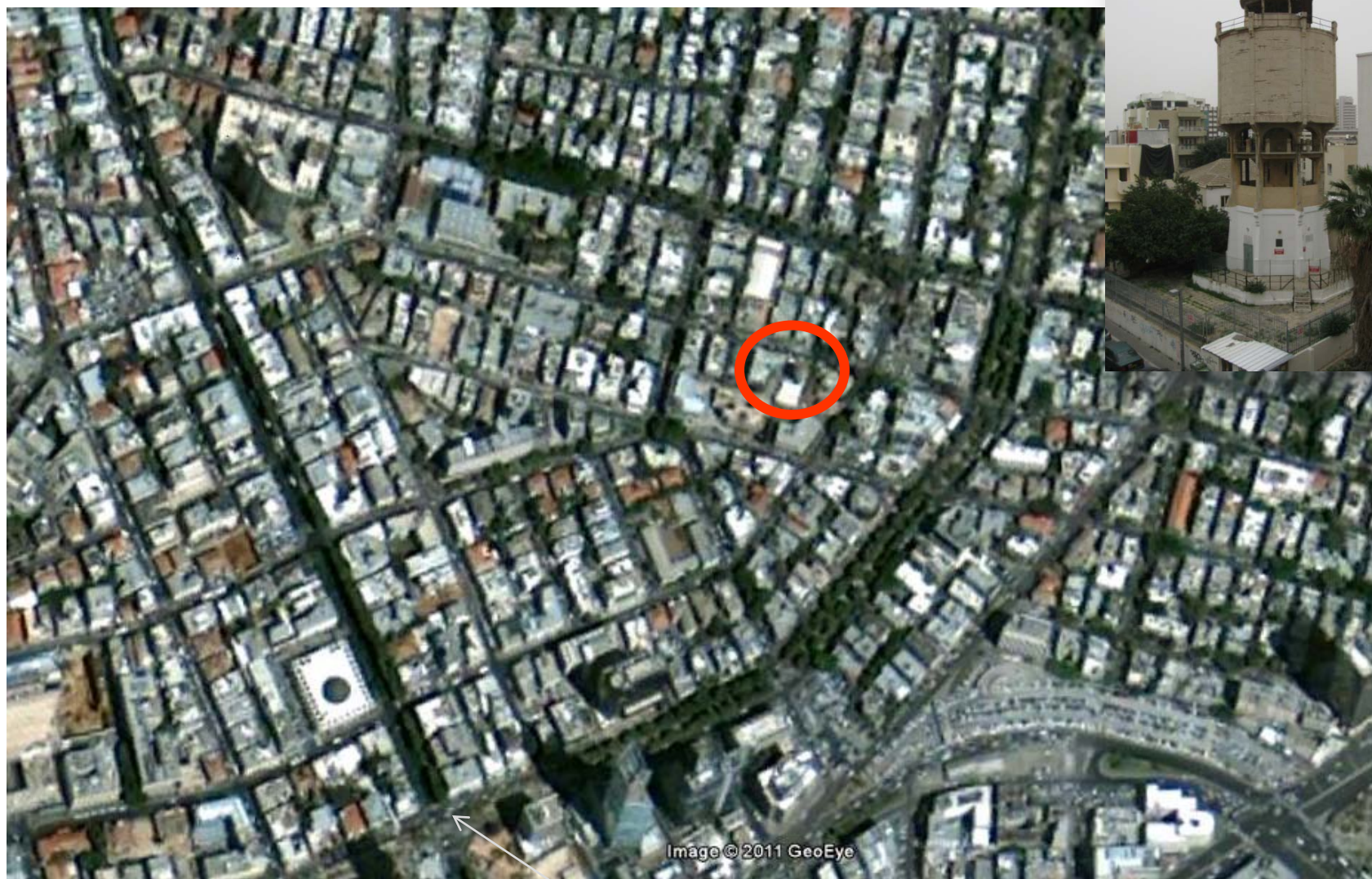
Select Items from the research preceding the competition,
encompassing hundreds of photos, drawings and stories

רח' אלנבי. Allenby St.

תל-אביב 1924 Tel Aviv

רח' אלנבי. Allenby St.

תל-אביב 2010 Tel Aviv

אשדות יעקב איחוד
Ashdot Yaakov Ihud
1937 | 2010

חולון
Holon
1936 | 2010

ניר דוד
Nir David
1939 | 2010

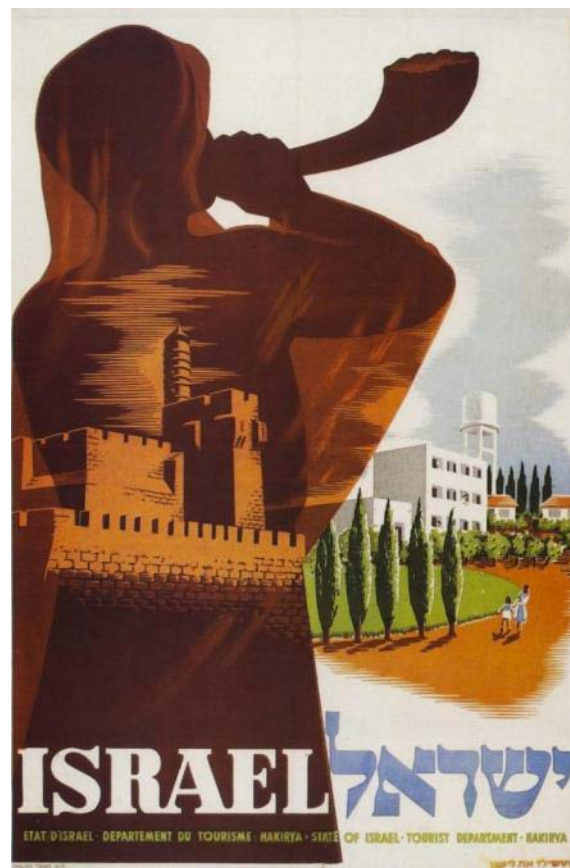
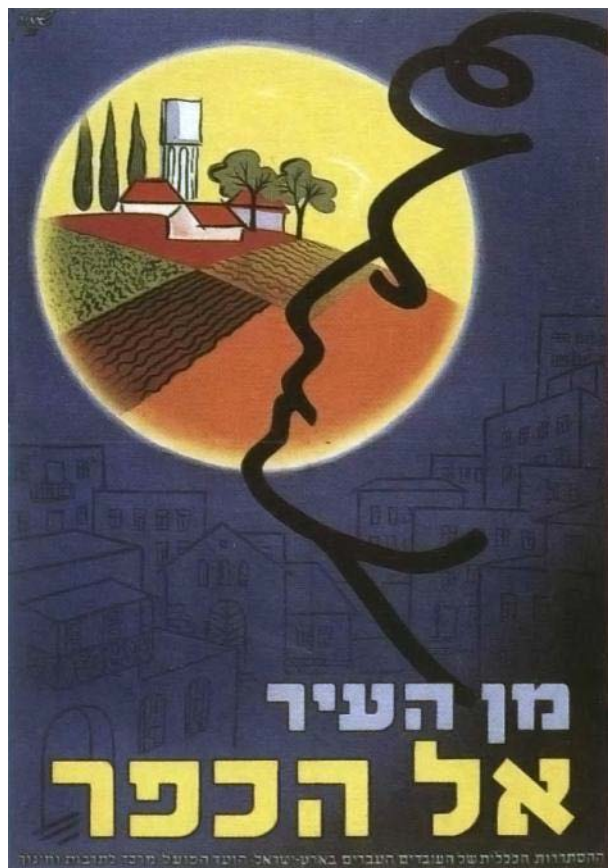

גבעת חיים מאוחד // Givat Haim Meuhad
2010 | 1942

צילומים ע"י הצלמניה. ישן: רודי ויסנשטין (סבא), חדש: בן פטר (נכד)

Photos by: The PhotoHouse. Old: Rudi Weissenstein (Grandfather), New: Ben Peter (Grandson)

Right to left:

'Vacation in Kiryat Binyamin', Emanuel Groag, 1947

'Israel', Roli - Gad Rothchild and Zeev Lipmann, 1950

From the city to the country, Maxim and Gabriel Shamir, 1955

Central Zionist Archive, Jerusalem

מימין לשמאל:

'חופש בקרית בנימין', עמנואל גרואג, 1947

'ישראל', רולי - גד רוטשילד וזאב ליפמן, 1950

'מן העיר אל הכפר', מקסים וגבריאל שמיר, 1955

מאוספי הארכיון הציוני המרכזי, ירושלים

משרדים, הולנד
Offices, The Netherlands

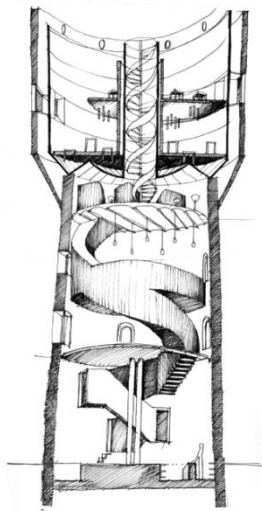
מגורים, בריטניה
Residence, UK

מוזיאון, גרמניה
Museum, Germany

מוזיאון, הולנד
Museum, The Netherlands

מרכז מדיטציה, הולנד
Meditation Centre, The Netherlands

מגורים, בלגיה
Residence, Belgium

משרדים, גרמניה
Offices, Germany

התחרות

אדריכלים צעירים (עד גיל 40) וסטודנטים התבקשו לתעד ולהציע יעוד חדש למגדל מים לבחירתם. הליך הבחירה היה דיגיטלי ואנונימי.

The Competition

Young architects (under 40) and students were invited to document and re-purpose a water tower of their choice. The process underwent digitally and anonymously.

THE WATER TOWERS NEW PERSPECTIVES

Design Competition Summer 2010

In the span of the last century, concrete water towers were erected in settlements and towns across Israel, primarily to fulfill a functional need. Thanks to their unique characteristics, the water towers became iconic landmarks, public meeting places and for many at the time, symbols of the re-settling of the land. Obsolescence and neglect of these towers raises the need to reclaim their communal role as public spaces in a form adequate to contemporary lifestyle.

Bezalel, the Academy of Art and Design Jerusalem, in collaboration with preservation organizations and with the support of the Berkeley Undergraduate Prize for Architectural Design Excellence, invites architects to submit conceptual re-purpose and design proposals for an existing water tower, in an attempt to revive their social centrality.

A jury consisting of members of the Israeli architecture, art and preservation communities will select winning proposals in two parallel competitions: one for students, sponsored by the Berkeley Undergraduate Prize, and one for architects under 40, sponsored by Israeli preservation organizations.

For details and registration please visit <http://watertowers.co.il>

מגדל המים מבטים חדשים

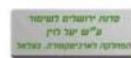
תחרות עיצוב ויעוד מחדש קיץ 2010

במרוצת המאה ה-20 נבנו בישראל מגדלי מים רבים. תכונותיהם הייחודיות של המבנים סייעו בהפיכתם לסמלים של תקופת ההתיישבות ולמוקדים של חיי הקהילה.

קרן פרסים של אוניברסיטת קליפורניה ברקלי, האקדמיה לאמנות ועיצוב בצלאל וארגוני שימור, מזמינים אדריכלים צעירים להציע עתיד חדש עבור מגדל מים קיים.

צוות שופטים שכולל גורמים מקהילת האדריכלות, האמנות והשימור יעניק פרסים להצעות הטובות ביותר בשתי קטגוריות - סטודנטים לאדריכלות או שימור ואדריכלים עד גיל 40.

למידע נוסף והרשמה: <http://watertowers.co.il>

Call for submissions / poster

קול קורא לתחרות / פוסטר

בעתיד ?

ההצעות הזוכות

In the Future ?

Winning Proposals

The next pages present the 8 winning proposal posters,
4 in the young architect category and 4 in the student category,
as chosen by the jury:

- **Prof. Mordechai Omer**, director and head curator at Tel-Aviv Museum of Art
- **Prof. Giorgio Ghiangian**, IUAV University, Venice
- **Arch. Bracha Chyutin**, Chyutin Architects
- **Tamar Tuchler**, Manager of Intl. affairs and head of Tel Aviv Region for the Society for Preservation of Israel Heritage Sites (SPIHS)
- **Arch. Eran Mordohovitch**, Architect and City Planner

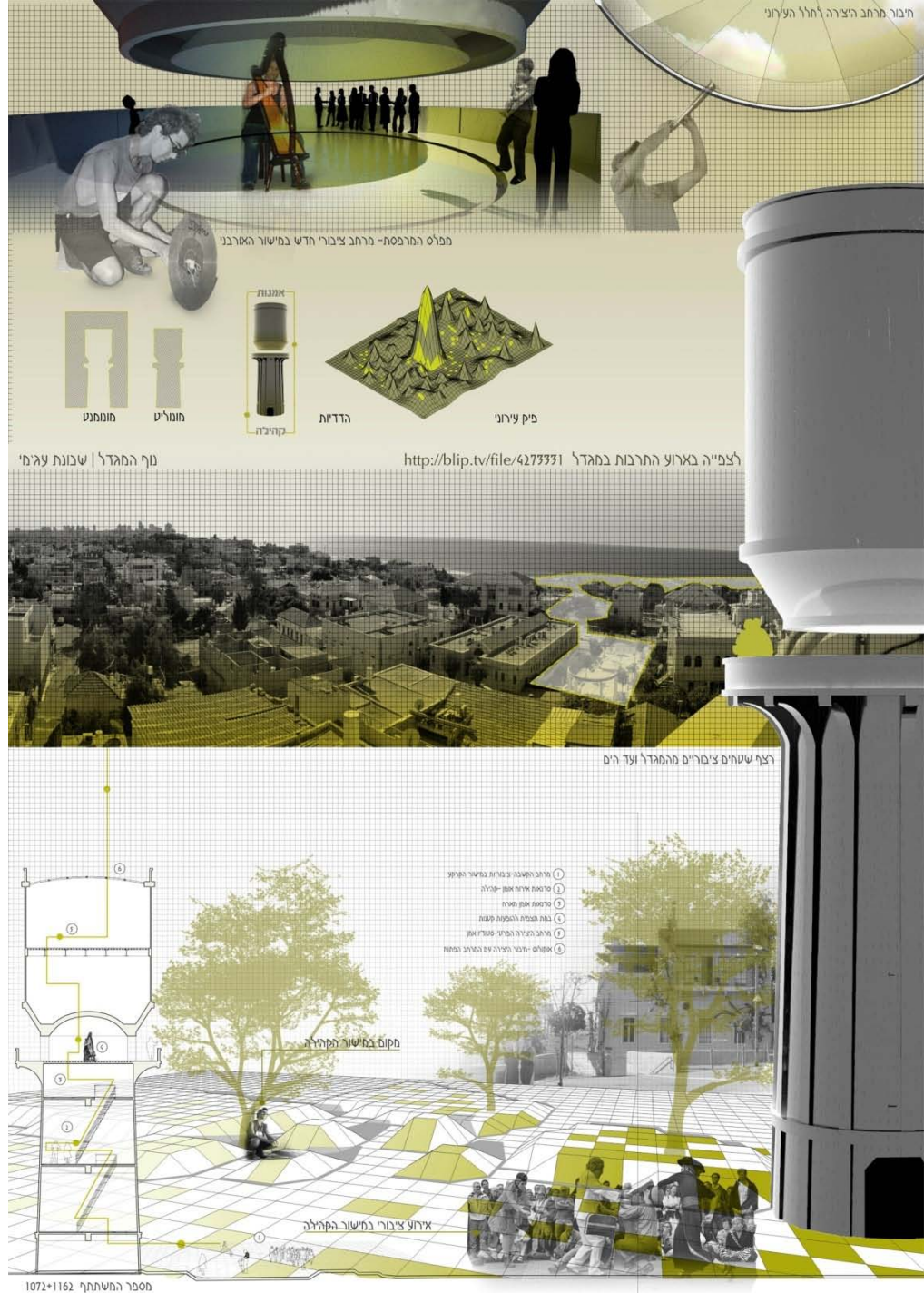
בעמודים הבאים יוצגו 8 פוסטרים של העבודות הזוכות,
4 בקטגוריית אדריכלים צעירים ו-4 בקטגוריית סטודנטים,
כפי שנבחרו ע"י חבר השופטים של התחרות:

- פרופ' מרדכי עומר (ז"ל), מנכ"ל ואוצר ראשי במוזיאון ת"א
- פרופ' ג'ורג'יו ג'יאנגיאן, אונ' IUAV ונציה
- אדר' ברכה חיוטין, חיוטין אדריכלים
- תמר טוכלר, מנהלת מחוז ת"א וקשרי חוץ המועצה לשימור אתרים
- אדר' ערן מורדוכוביץ', אדריכל ומתכנן ערים

מקום ראשון - אדריכלים צעירים
מרכז מוסיקה קהילתי בשכ' עגמי, יפו
הצעתם של רועי פביאן ויוסי שושן

First Prize Winner - Architects
Community Music Centre in Ajami, Jaffa
Yossi Shushan & Roy Fabian

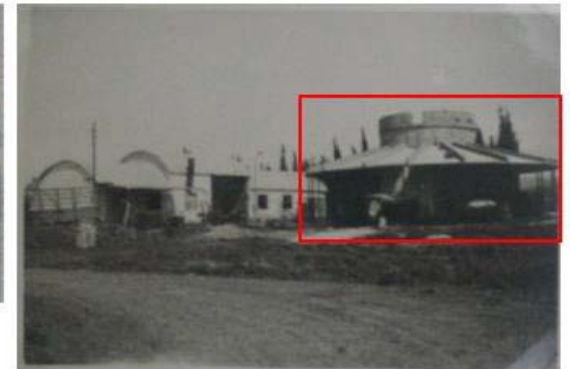
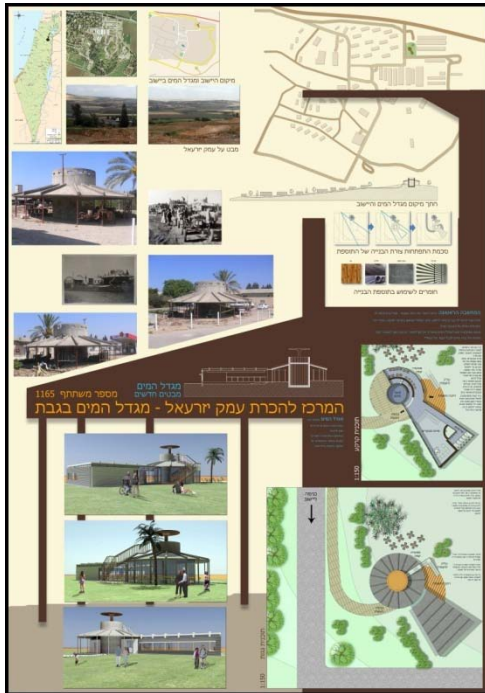
מקום שני - אדריכלים צעירים

מרכז קהילתי במרכז הכרמל, חיפה
הצעתם של ד"ר עינת קליש רותם, נעה שק,
לודמילה מקסימוב, כפיר אליהו וליאור זמיר

Second Prize Winner - Architects
Community Center in Carmel Centre, Haifa
Dr. Einat Kalisch Rotem, Noa Sheck,
Ludmila Maximov, Kfir Eliyahu, Lior Zamir

ציון לשבח על תיעוד מצטיין - אדריכלים צעירים
 מגדל המים בגבת
 עבודתו של יונתן לצטר

Remark for excellent documentation - Architects
 Water Tower in Kibbutz Gvat
 Jonathan Letzter

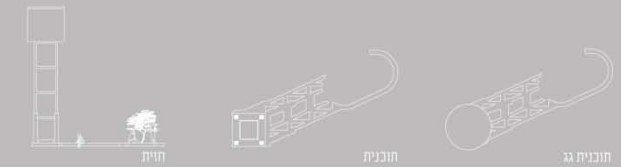
"רק סימן חסר שימוש יכול להיות מונמנט, שכן הוא אינו עושה דבר מלבד לסמן"

עוזר הנכד, חסר שימוש, איזנל סטודיו

מימדי והנאטיבי הקשור בו הפכו את מגדל המים העברי לסמל מרכזי בכל ישוב שבו נבנה. מבנה מגדל המים מאופיין לרוב ברגליים תמימות ודקיקות, דמויות חדרה, אשר מסתיימת במסכה אפומה וכבדה. המפגש בין קליחת החלק התחתון לכובד החלק העליון, מייצר אצל המבנות תחושת מתח וחידיה. מימדי של המבנה, בשילוב עם העמדתו המבודדת במרחב ובקו הרקיע, מעניקים לו מימד אייקוני בלתי תלוי בהקשרים ההיסטוריים שבמסגרתם נבנה. המימד האנכי הדומיננטי המאפיין את המגדל, מייצר מימד נוסף - אופקי, הקושר בין זמן מרחב, הלא הוא היטל הצל של המבנה. היטל הצל בשיאו דומה למגדל המייצר אותו ומתאפיין באורך רב ובדקיקות, העולים על אלה של המגדל.

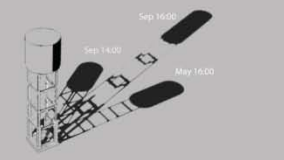
הצל הוא תמיד עקבה של אובייקט אחר בזמן ומיקום קונקרטיים. לעקבה זו חיים משל עצמה. היא מציינת בהשתנות מתמדת, לצד מחזוריות קבועה. היא מעוותת את המקור, באופן החושף צדדים נוספים שלו ומאפשר לנו להתבונן בו מחדש.

מבנה

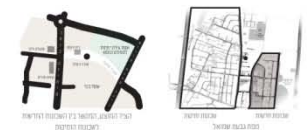

שיטה

שיטת המעלה, שלעצמו, נקשר בין היותו שמתבטא בתנועת המים, כמו גם שמתבטא בהיטל הצל, ואף על ידי גיוס היטל או היטלים מטיפיניים של צל המגדל והצבים למסגרת. יעוץ ליישום את השיטה על מנת שתשמש כאחד מן היתר המרכזי למעשה בהקשר העירוני והחברתי המסוימים, במקרה העובדי להאביעם המהותיים המאפשרים בדיקה וחיפוש של המגדל והמים.

קונטקסט עירוני

הוא 899 הפעילה גבעת שמואל את שטחה הבנין, באופן שיצר חלוקה לשני חלקים עיקריים. חלק אחד, ממרחק מהמגדל המים נקשר בין עדינות גוראות משני חלקי העיר. בפועל, המגדל מתפקד כגורם צדדי ללא חוב, כך שהשיטה אליו מתאפשרת אך ורק דרך השכונות הוותיקות של גבעת שמואל.

בבואנו לבחון את המגדל כמקדש העירוני הרוחב, וידינו ציד אפסיר, הקושר בין האכזבה והחוסר לגבעת שמואל החדשה. ברצוננו להציג שער זה להיות שכלי העליון וכל התחילת ברחוב נעמיה פית דורות מתחם בגין, ומסתיים ביציאה אל רחוב הים. מגדל המים עומד בשיאו של האי, שהוא הגורד הגבוה ביותר מבחינה מופוטורית. למרחביו של המגדל תחוב כיכר עירונית אינטימית.

מגדל המים מבטים חדשים

חברות: עיצוב ושינוי: חסר שימוש

היסטוריה

המגדל המים זה הלאו אפסיר שמשמש כיום כגבעת שמואל. המגדל הוקם בשנת 1944 על ידי חסר שימוש. המגדל הוקם כמחלקת המים של חסר שימוש. המגדל הוקם כמחלקת המים של חסר שימוש. המגדל הוקם כמחלקת המים של חסר שימוש.

מגדל מחדש

המרחב העירוני אשר מקיף את המגדל כיום, משמש כמרחב עירוני וחברתי מתבטא כמרחב עירוני וחברתי. המרחב העירוני הוא למעשה חלקי המרחב העירוני, והוא על ידי המרחב העירוני. המרחב העירוני הוא למעשה חלקי המרחב העירוני, והוא על ידי המרחב העירוני. המרחב העירוני הוא למעשה חלקי המרחב העירוני, והוא על ידי המרחב העירוני.

מקום ראשון - סטודנטים

גן ציבורי וספסל מוצל בגבעת שמואל, הצעתן של ניצן ברטוב וריטה ז'לזניאקוב, אוניברסיטת ת"א

First Prize Winner - Students
Public Park and Shaded Bench in
Givat Shmuel
Nitzan Bartov & Rita Zheleznyakov,
TAU

פרויקט אור עליון מגדל המים ברחוב החשמל

ספר "עץ החיים" אשר כתב הרב חיים ויטאל לפי משנתו של הארי"י פותח ואומר: "דע כי טרם נאלצו הנאצלים ונבראו הנכראים, היה אור עליון פשוט ממלא את כל המציאות... זהו היה אור האין סוף". הצורך באור "אין סוף" פשוט וממלא רלוונטי היום יותר מאשר אי פעם. העיר תל אביב שכנה ומדושנת ועם זאת רעבה ללחם היא מלאה בניגודים חוסר צדק חברתי באחבה ובשנאה ביזפי וכיעור באומנות גבוהה ובאמציות נמוכה.

מגדל המים ברחוב החשמל עבר "אבולוציה", יעודו המקורי נזנח אך עם זאת המגדל נשמר רלוונטי לאורך כל השנים מאז הקמתו, זאת בניגוד לרבים מסוגו. עובדה זאת הינה יוצאת דופן ומאפשרת לנו להסיק כי יש לו איכויות שהן מעבר לפונקציונאליות ומגיעות ממקומות אמוציונאליים ורומנטיים. עיצוב המגדל מחדש יחווה סינרגיה בין הצורך לשמר את מתכונתו העכשווית עם הרצון להפוך אותו למוניטנט רומנטי ומקום עלייה לרגל של הסובבים בשכונה ומתוצה לה. כוונתנו להפוך את המבנה למקור אור שיפיח בשכונה ובמגדל עצמו חיים רוח ושמחה טהורה.

השימוש באייקון מוכר לכולם של מגדלת שולחן עם האהיל הקוני השיפוטני שמעניק למגדל המים זהות חדשה שמסרתה להאיר אותו לסובבים.

האהיל הענקי שממקם בקצהו של המגדל יואר בשנות המדוממים ולתוך הערב ויתן מעין נקודת ציון אליה יוכלו האנשים באזור להגיע, לראות, להכיר, להתחבר ואפילו לשאת תפילה שאור עליון פשוט ואין סופי ימלא גם את חיהם.

השימוש באייקון משווה למגדל פן חדש, קליל יותר שיעלה חידו על פניהם של המבקרים, זאת כדי להזכיר להם את הפן החיובי, הממלא, המרתק והרלוונטי של הדת, פן שקל מאוד לשכוח אותו בימינו, ושמטרת הדת היא ליצור מכנה משותף עליון לאחד בין כולם ולהראות שכולנו שווים.

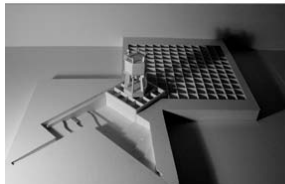
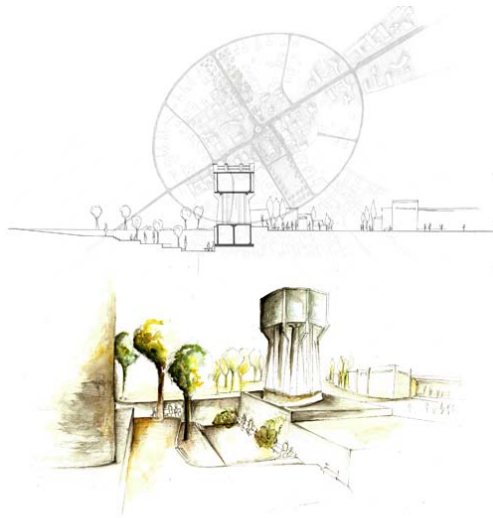
מקום שלישי - סטודנטים

מגדל אור ברח' החשמל, ת"א-יפו
הצעתם של טל יהוד ורוי דרבקין,
המכון הטכנולוגי חולון

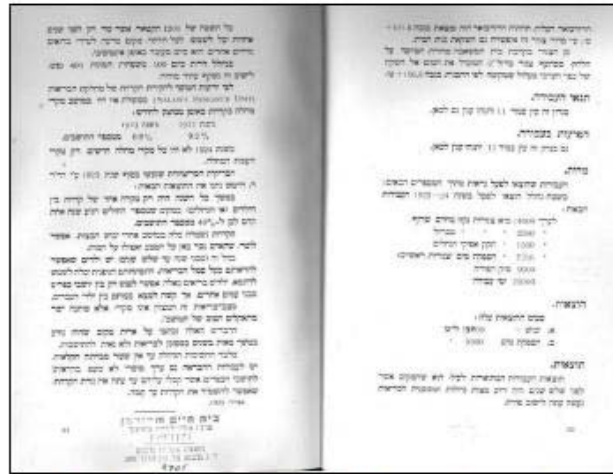
Third Prize Winner - Students
Urban Lighting in Tel-Aviv
Tal Yehud & Roy Drabkin, HIT

מגדל המים במהלל נבנה על הקו של שתי תוכניות, אך
נבנה ללא קשר ביניהן. מקום מפתח בקנה מידה ארסימי,
תחילתו במיתוס העברי, מקום מפתח בקנה מידה ארסימי,
דורש ידע קודם על מה לא נבנה.
יו נבנה במשך חצי דור במסגרת, ידע לחשוב שמו
מבטא את המעמד של המגדל כמיתוס המבטא את זהות
המקום. מפתח אשר ידע לא יכיר.
המגדל, מבנה אחד מתוך חשיפה, מבנה האחד מאפשר לחוש
בכל, להסתכל.
הכל - שיתוף כל דור, גם באופן שיתוף לרוע מידה, אל
אחד מאזורים שנים העריכו את המקום כמיתוס בו הם חיים.
1988 מאת: נאמה דגן

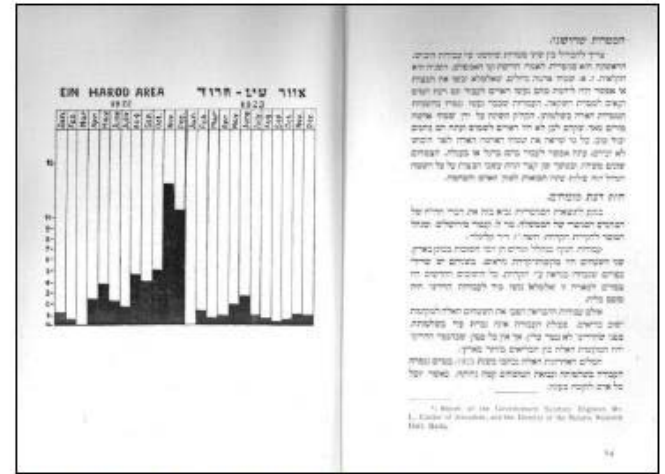
מקור: יוסף ברזיר ושמשון אלק, "עבודות ההבראה בעמק זרעאל",
1923, בארכיון בית ששורמן

סיכום העבודות בנהלל

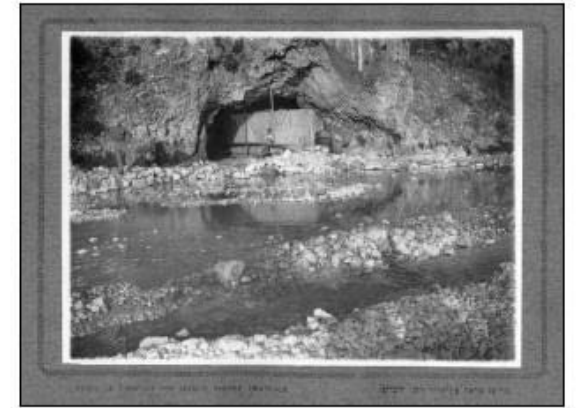
מקור: יוסף ברזיר ושמשון אלק, "עבודות ההבראה בעמק זרעאל",
1923, בארכיון בית ששורמן

נהלל - מגדל המים

מקור: יוסף ברזיר ושמשון אלק, "עבודות ההבראה בעמק זרעאל",
1923, בארכיון בית ששורמן

סיכום העבודות בנהלל

מקור: יוסף ברזיר ושמשון אלק, "עבודות ההבראה בעמק זרעאל",
1923, בארכיון בית ששורמן

נוריס - מראה עין חרוד לפני הייבוש

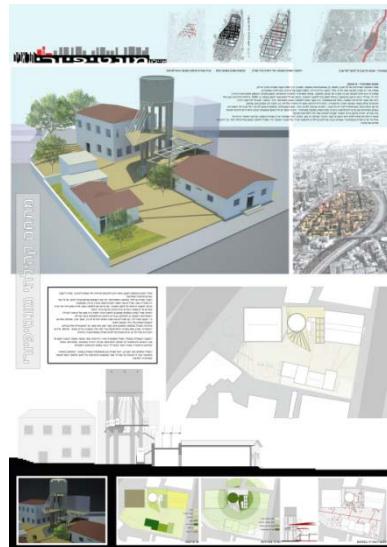
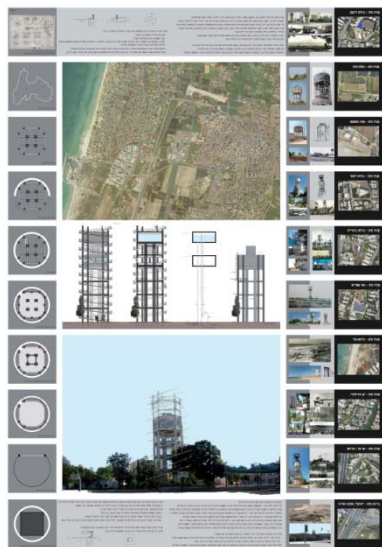
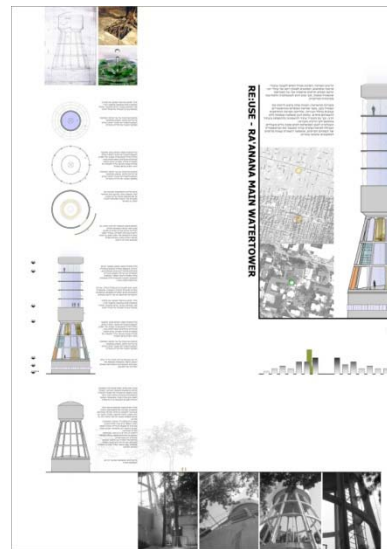
ציון לשבח על תיעוד מצטיין - סטודנטים

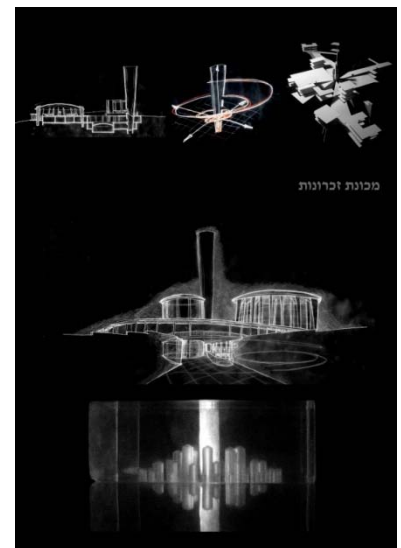
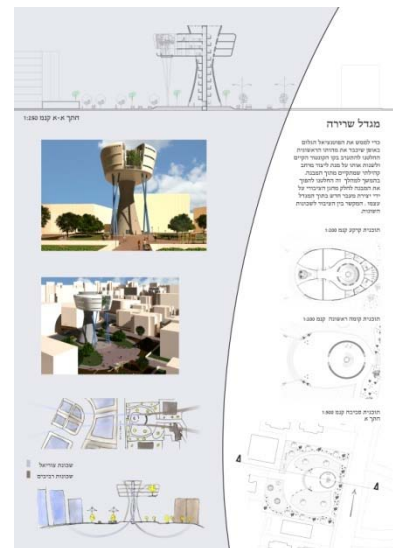
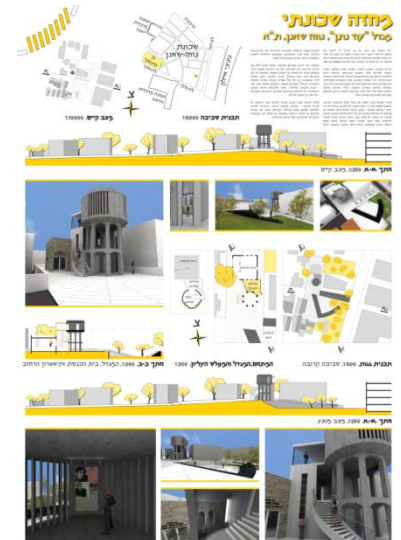
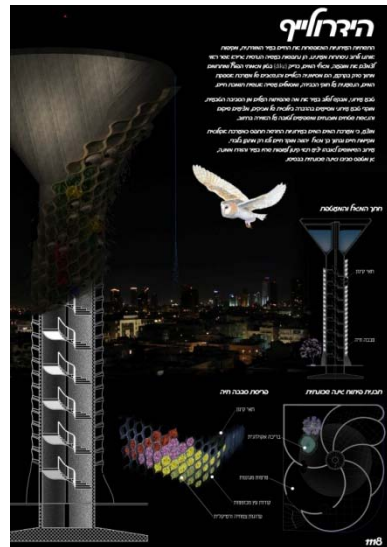
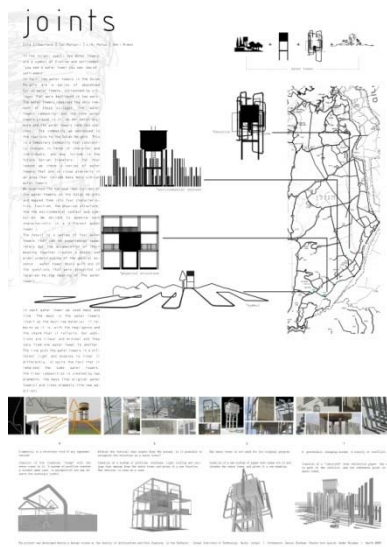
מגדל המים בנהלל

עבודתה של נעמה דגן, בצלאל

Remark for excellent documentation - Students
Water Tower in Nahalal
Naama Dagan, Bezalel

תערוכה

נמל יפו, דצמבר 2010 // קרית טבעון, אפריל 2011 והלאה

Exhibition

Jaffa Port, December 2010 \\ Kiryat Tivon, April 2011-on

מגדל המים בקרית טבעון
Kiryat Tivon Water Tower

In the last two weeks of 2010, the winning proposals, as well as historic photos and posters, and the documentation files, were exhibited in a Jaffa port hangar.

Thousands of visitors attended the exhibition, which received wide coverage in national media – radio, TV and press. Since April 2011, the works are exhibited inside a water tower in Kiryat Tivon, which has been renovated and re-used as an art gallery.

Two academic seminars were held on the topic of conservation of water towers, and several tours to the water towers of Tel-Aviv were held. All activities were publicly open for free.

The competition and exhibition were made possible with the funding and help of many good people and organizations, including the entities listed below.

בשבועיים האחרונים של 2010 נערכה בנמל יפו תערוכת הזכרים, בשילוב צילומים הסטוריים של הצלמניה, כרזות היסטוריות, סרטונים תיעודיים ושולחן גדול עליו הונחו לעיון תיקי התיאור וההצעות המפורטות.

התערוכה זכתה לאלפי מבקרים ולתהודה ציבורית רחבה ברדיו, בטלוויזיה ובעיתונות.

מאפריל 2011, התערוכה מוצגת בתוך מגדל המים של קרית טבעון, אשר שופץ ב-1999 והוסב לגלריה לאמנות.

סביב התערוכה התקיימו שני ימי עיון, במח' לארכיטקטורה בבצלאל ובמרכז ההנצחה בקרית טבעון בנושא

שימור מגדלי המים וכן נערכו סיורים אדריכליים בין מגדלי המים של ת"א. כל הפעילויות היו פתוחות חינם לציבור.

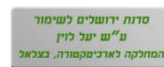
התחרות והתערוכה התאפשרו במימון וסיוע של רבים וטובים, ובהם הגורמים הללו:

Bezalel
Academy of
Arts and Design
Jerusalem

סירקין - בוכנר - קורנברג
מהנדסים יועצים בע"מ

ميناء يافا
נמל יפו
JaffaPort

